

GRANSKI KOLEKTIVNI UGOVOR

ZA ENERGETIKU, PROIZVODNJU, PRERADU I PROMET UGLJA, NAFTNIH DERIVATA I GASA

(Objavljen u "Sl. listu Crne Gore", br. 45 od 17. avgusta 2012)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim granskim kolektivnim ugovorom uređuju se prava i obaveze zaposlenog i poslodavca iz oblasti rada, kao i međusobni odnosi učesnika kolektivnog ugovora, u skladu sa Zakonom o radu i Opštim kolektivnim ugovorom.

Odredbe ovog kolektivnog ugovora primjenjuju se na zaposlene i poslodavce u Crnoj Gori koji obavljaju djelatnost energetike, proizvodnje i prerade uglja, istraživanja proizvodnje i prometa naftnih derivata i gasa.

Član 2

Pojedine odredbe ovog kolektivnog ugovora mogu se detaljnije razraditi u kolektivnom ugovoru kod poslodavca, opštem aktu poslodavca i ugovoru o radu.

Kolektivnim ugovorom kod poslodavca i ugovorom o radu, ne mogu se utvrditi manja prava i nepovoljniji uslovi rada, od prava i uslova koji su utvrđeni ovim kolektivnim ugovorom.

II PRAVA ZAPOSLENIH

1. Godišnji odmor

Član 3

Dužina godišnjeg odmora određuje se na osnovu: dužine radnog staža, doprinosa u radu, odnosno složenosti poslova radnog mjesta, uslova rada, invalidnosti, zdravstvenog stanja i drugih kriterijuma utvrđenim kolektivnim ugovorom kod poslodavca i ugovorom o radu.

2. Odsustvovanje sa rada

Član 4

Zaposleni ima pravo na plaćeno i neplaćeno odsustvo sa rada u slučajevima i na način utvrđenim zakonom i Opštim kolektivnim ugovorom.

Zaposleni ima pravo na plaćeno odsustvo za vrijeme osposobljavanja u toku rada, prema programu osposobljavanja za rad na odgovarajućem radnom mjestu ili za vrijeme sprovođenja sindikalnih aktivnosti, na način i po postupku utvrđenim kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

III ZARADE I NAKNADE ZARADA

Član 5

Zarada zaposlenog sastoji se od: startne zarade, zarade za obavljani rad i vrijeme provedeno na radu u propisanim radnim uslovima (u daljem tekstu: osnovna zarada), uvećanja zarade, zarade po osnovu ostvarenih rezultata u radu i naknade zarade.

Član 6

Osnovna zarada za puno radno vrijeme i standardni radni učinak ne može biti niža od iznosa dobijenog množenjem obračunske vrijednosti koeficijenta i koeficijenta složenosti grupe poslova iz člana 10 ovog ugovora.

Član 7

Obračunska vrijednost koeficijenta (u bruto iznosu) kod poslodavca ne može biti niža od iznosa obračunske vrijednosti koeficijenta utvrđene Opštim kolektivnim ugovorom uvećane za najmanje 30%.

Član 8

Startna zarada je dio zarade koju zaposleni ostvaruje po osnovu naknade za ishranu u toku rada i 1/12 regresa za korišćenje godišnjeg odmora.

Startna zarada u bruto iznosu ne može biti niža od 75% bruto obračunske vrijednosti koeficijenta utvrđene ovim ugovorom i čini sastavni dio minimalne zarade.

Startna zarada ne ulazi u osnovicu za obračun uvećanja zarade.

Član 9

Kolektivnim ugovorom kod poslodavca, obračunska vrijednost koeficijenta se može utvrditi kao najniža satnica.

Član 10

Ovim kolektivnim ugovorom utvrđuju se osnovne grupe poslova sa koeficijentima za utvrđivanje zarade po osnovu složenosti postignutih nivoa obrazovanja, odnosno kvalifikacija, i to:

- Nivoi
- Prvi nivo (I)
- a) podnivo jedan (I1)
- kvalifikacija stečena završetkom dijela programa osnovnog obrazovanja (završen najmanje prvi ciklus osnovnog obrazovanja ili program funkcionalnog opismenjavanja);
 - stručna kvalifikacija;
- b) podnivo dva (I2)
- kvalifikacija završenog osnovnog obrazovanja;
 - stručna kvalifikacija;
- Drugi nivo (II)
- kvalifikacija nižeg stručnog obrazovanja (120 kredita CSPK-a);
 - stručna kvalifikacija;
- Treći nivo (III)
- kvalifikacija srednjeg stručnog obrazovanja (180 kredita CSPK-a);
 - stručna kvalifikacija;
- Četvrti nivo (IV)
- a) Podnivo jedan (IV1)
- kvalifikacija srednjeg opšteg i stručnog obrazovanja (240 kredita CSPK-a);
 - stručna kvalifikacija;
- b) Podnivo dva (IV2)
- kvalifikacija majstor (60 kredita CSPK-a).
 - diploma petog stepena stručne spreme, majstorski ispit i specijalizacija u okviru stručnog obrazovanja sa IV2 podnivoom kvalifikacija;
- Peti nivo (V)
- kvalifikacija višeg stručnog obrazovanja (120 kredita CSPK-a);
 - stručna kvalifikacija;
- Šesti nivo (VI) 3,50 - kvalifikacija visokog obrazovanja (180 kredita CSPK-a);
- stručna kvalifikacija;
 - diploma o stečenom višem obrazovanju na univerzitetu sa VI nivoom kvalifikacija (stečena po propisima koji su važili prije donošenja Zakona o visokom obrazovanju iz 2003. god)
- Sedmi nivo (VII)
- a) Podnivo jedan (VII1)
- kvalifikacija visokog obrazovanja (240, 180+60, 300, odnosno 360 kredita CSPK-a);
 - stručna kvalifikacija;
 - stepen visokog obrazovanja bečelor (240 CSPK) sa VII 1 podnivoom kvalifikacija;
 - diploma sedmog stepena stručne spreme sa VII 1 podnivoom kvalifikacija (stečena po propisima koji su važili prije donošenja Zakona o visokom obrazovanju iz 2003. god)
 - stepen visokog obrazovanja specijalista (240 CSPK) sa VII 1 podnivoom kvalifikacija.
- b) Podnivo dva (VII2)

- kvalifikacija visokog obrazovanja - magistar (180+120 ili 240+60 kredita CSPK-a);
- stručna kvalifikacija;
- diploma magistra nauka sa VII 2 podnivoom kvalifikacija (stečena po propisima koji su važili prije donošenja Zakona o visokom obrazovanju iz 2003. god)
Osmi nivo (VIII)
- kvalifikacija visokog obrazovanja- doktor nauka (300+180 kredita CSPK-a);
- diploma doktora nauka (stečena po propisima koji su važili prije donošenja Zakona o visokom obrazovanju iz 2003. god);
- stručna kvalifikacija;

Član 11

Kolektivnim ugovorom kod poslodavca razrađuju se i utvrđuju koeficijenti složenosti za sva radna mjesta iz akta o sistematizaciji, s tim da tako utvrđeni koeficijenti ne mogu biti niži od odgovarajućih koeficijenata iz člana 10 ovog kolektivnog ugovora.

Član 12

Poslodavac je dužan razraditi kriterijume za utvrđivanje rezultata rada zaposlenih.
Poslodavac je obavezan izvršiti normiranje svih poslova čija priroda to omogućava.
Za poslove radnog mjesta za koje nije moguće izvršiti normiranje utvrđuju se planovi, odnosno programi rada.
Zaposleni mora biti unaprijed upoznat sa normativima - standardima rada, odnosno planovima i programima rada, kriterijumima za utvrđivanje rezultata rada i stimulativnog dijela zarade koja mu po tom osnovu pripada.

Član 13

Rezultat rada zaposlenog iskazuje se u odnosu na postavljene normative - standarde rada, odnosno planove ili programe rada.

Član 14

Po osnovu rezultata rada, u skladu sa važećim normativima - standardima, planovima ili programima, poslodavac može uvećati, odnosno umanjiti zaradu zaposlenom u iznosu do 20% na predlog organizatora procesa rada na odgovarajućem nivou, uz pisano obrazloženje.

Način i postupak uvećanja, odnosno umanjivanja zarade po osnovu iz stava 1 ovog člana detaljnije se uređuje kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

Član 15

Zarada zaposlenog uvećava se kada zaposleni radi u uslovima težim od normalnih za određeno radno mjesto utvrđeno aktom poslodavca u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita na radu.

Elementi težine uslova rada koji se uzimaju u obzir pri utvrđivanju uvećanja zarade su:

- uticaj okoline (klima, buka, vibracija, zračenja, vlaga, štetni gasovi, biološke štetnosti);
- fizička i psihička opterećenja (opterećenja čula, teži fizički napori s mogućim posledicama za zdravlje, rad sa prljavim materijama);
- opasnost po zdravlje i život na radnom mjestu (opasnost od alata ili predmeta rada, od transportnih sredstava, otpada, električne energije, eksplozije, vrućih predmeta, nagrizajućih materija i sl.);
- drugi elementi težine uslova rada utvrđeni kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

Član 16

Zarada zaposlenog uvećava se po času najmanje:

- za rad noću (između 22 časa i 6 časova narednog dana) - 40%
- za rad na dane državnih i vjerskih praznika - 150%
- za prekovremeni rad - 40%
- za rad u drugoj smjeni - 10%, na radnim mjestima kod poslodavca kod kojeg je organizovan smjenski rad.
- 10 % za svaki čas pripravnosti kod kuće, ukoliko se u vremenu pripravnosti blagovremeno odazvao na poziv.

U slučaju kada je zaposleni ispunio uslove za uvećanje zarade po više osnova iz stava 1 ovog člana, procenti povećanja se sabiraju.

Član 17

Zarada zaposlenog uvećava se za svaku započetu godinu radnog staža:

- do 10 godina 0,5 %
- od 10- 20 godina 0,75%
- preko 20 godina 1,00%.

Član 18

U slučaju zastoja u poslu, u okviru tehnološkog procesa u organizacionom dijelu, do kojeg je došlo bez krivice zaposlenog, zarada se isplaćuje u visini od 90% njegove zarade po času kao da je radio.

Član 19

Zaposleni ima pravo na naknadu zarade za vrijeme odsustvovanja sa rada u slučajevima utvrđenim Opštim kolektivnim ugovorom.

IV DRUGA PRIMANJA

Član 20

Poslodavac zaposlenom isplaćuje zimmicu u visini tri obračunske vrijednosti koeficijenta iz člana 7 ovog ugovora umanjenju za iznos poreza i doprinosa.

Član 21

Poslodavac isplaćuje zaposlenom otpremninu prilikom odlaska u penziju u iznosu od najmanje 6 prosječnih zarada zaposlenog (bez poreza i doprinosa), odnosno 6 prosječnih zarada (bez poreza i doprinosa) kod poslodavca, ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

Otpremnina iz stava 1 ovog člana isplaćuje se danom odlaska u penziju, a najkasnije u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa.

Član 22

Povodom radnog jubileja poslodavca i zaposlenog, kao i za posebno angažovanje i rezultate rada zaposlenog, zaposlenom se mogu dodjeljivati nagrade.

Radnim jubilejom zaposlenog smatra se njegov rad kod istog poslodavca u trajanju od 10, 20, 30 i 40 godina.

Odluku o vrsti i visini nagrade zaposlenom za posebno angažovanje i rezultate rada donosi poslodavac, u saradnji sa sindikatom, vodeći računa da iznos nagrade bude ekvivalentan vremenu provedenom na radu.

Sindikata dostavlja poslodavcu predlog za dodjelu nagrade zaposlenom povodom radnog jubileja poslodavca.

Član 23

Poslodavac zaposlenom, odnosno njegovoj užoj porodici isplaćuje pomoć u slučaju:

- duže ili teže bolesti, zdravstvene rehabilitacije zaposlenog ili člana njegove uže porodice u iznosu do 20 puta neto obračunske vrijednosti koeficijenta;
- nabavke lijekova i liječenja zaposlenog ili člana njegove porodice do visine izdatka za ove namjene, odnosno do 40 puta neto obračunske vrijednosti koeficijenta;
- otklanjanja posledica elementarnih nepogoda u domaćinstvu u iznosu do 40 puta neto obračunske vrijednosti koeficijenta;
- smrti zaposlenog u iznosu do 30 puta neto obračunske vrijednosti koeficijenta;
- smrti člana uže porodice do 20 puta neto obračunske vrijednosti koeficijenta.

Obračunska vrijednost koeficijenta iz stava 1 ovog člana je obračunska vrijednost koeficijenta utvrđena članom 7 ovog ugovora.

Postupak ostvarivanja ovog prava zaposlenog, odnosno njegove uže porodice sprovodi poslodavac, odnosno nadležni organ poslodavca, u skladu sa kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

V NAKNADE POVEĆANIH TROŠKOVA ZAPOSLENIH

Član 24

Poslodavac zaposlenom nadoknađuje povećane troškove koji su u funkciji izvršenja poslova, ako to na drugi način nije obezbijeđeno, i to:

1. Dnevnicu za službeno putovanje u zemlji u visini od 20% obračunske vrijednosti koeficijenta utvrđene ovim ugovorom, s tim što se putni troškovi i troškovi noćenja, osim noćenja u hotelu "de luxe" kategorije priznaju u cjelini prema priloženom računu.
2. Dnevnicu za službeno putovanje u inostranstvu u iznosu i na način propisan od nadležnog državnog organa.
3. Naknadu troškova u visini od 25% cijene litra benzina po pređenom kilometru ukoliko zaposleni, uz saglasnost poslodavca, koristi privatni automobil u službene svrhe.
4. Troškove prevoza u lokalnom saobraćaju, što se bliže reguliše kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

Član 25

U zavisnosti od vremena provedenog na službenom putu, zaposlenom pripada:

- a) cijela dnevica:
 - za svaka 24 časa,
 - za ostatak vremena, preko 12 a do 24 časa,
- b) polovina dnevnice:
 - za vrijeme preko 8 časova a do 12 časova.

Član 26

Za vrijeme rada izvan mjesta sjedišta preduzeća, odnosno izvan mjesta sjedišta dijela preduzeća, zaposleni ima pravo na terenski dodatak:

- ako na terenu nije organizovan smještaj i ishrana, zaposlenom pripada dnevno 20% obračunske vrijednosti koeficijenta, bez poreza i doprinosa
- ako je zaposlenom na terenu obezbijeđen samo smještaj pripada mu dnevno 10% obračunske vrijednosti koeficijenta, bez poreza i doprinosa

Za odlazak na teren i povratak po obavljenom poslu, kao i za dolazak u dane nedjeljnog odmora u mjesto prebivališta, zaposleni ima pravo na naknadu putnih troškova po priloženim putnim kartama, ukoliko nije obezbeđen prevoz od strane poslodavca

Član 27

Dnevnice i terenski dodatak međusobno se isključuju.

VI ODGOVORNOST ZAPOSLENIH

Član 28

Postupak za utvrđivanje povreda radnih obaveza zaposlenih i direktora, odnosno izvršnog direktora sprovodi se u skladu sa Zakonom, Opštim kolektivnim ugovorom i kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

Član 29

Poslodavac može izreći novčanu kaznu ili mjeru prestanka radnog odnosa, odnosno otkazati ugovor o radu, za povrede radnih obaveza utvrđenih zakonom, Opštim kolektivnim ugovorom i kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

VII ZAŠTITA NA RADU

Član 30

Zaštita na radu sprovodi se i obezbjeđuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita na radu i kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

VIII PRESTANAK POTREBE ZA RADOM ZAPOSLENIH

Član 31

Poslodavac je dužan da zaposlenom za čijim je radom prestala potreba, a nije mu obezbijeđeno nijedno od prava predviđenih zakonom, isplati otpremninu u visini od najmanje 24 zarada zaposlenog, odnosno 24 prosječne zarade kod poslodavca, ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

Pod zaradom, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se prosječna zarada zaposlenog (bez poreza i doprinosa) ostvarena u prethodnom polugodištu, odnosno proječna zarada kod poslodavca (bez poreza i doprinosa), ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

Član 32

Zaposleni kome je isplatom otpremnine iz člana 31 ovog kolektivnog ugovora prestao radni odnos, ne može kod istog poslodavca, odnosno pravnog sljedbenika poslodavca, ponovo zasnovati radni odnos.

IX IZDVAJANJE SREDSTAVA ZA STAMBENE POTREBE

Član 33

Poslodavac je dužan da svakog mjeseca izdvaja sredstva za rješavanje stambenih potreba zaposlenih u iznosu od najmanje 3% na bruto zarade zaposlenih.

X USLOVI ZA RAD SINDIKATA

Član 34

Poslodavac sindikatu obezbjeđuje uslove za efikasno obavljanje sindikalnih aktivnosti kojima se štite interesi i prava zaposlenih u skladu sa zakonom, Opštim kolektivnim ugovorom i kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

Poslodavac, uz isplatu mjesečnih zarada zaposlenima, uplaćuje sredstva na odgovarajuće račune sindikalnih organizacija u iznosu od najmanje 0,3 % na obračunate bruto zarade zaposlenih -članova tih sindikata, na ime finansiranja sindikalnih aktivnosti, što se bliže definiše kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

XI ZAKLJUČIVANJE I SPROVOĐENJE UGOVORA

Član 35

Ovaj kolektivni ugovor se smatra zaključenim kada ga u istovjetnom tekstu prihvate i potpišu ovlašćena lica subjekata potpisnika.

Član 36

Sprovođenje ovog kolektivnog ugovora prate ugovorne strane.

Stručna tumačenja i mišljenja u vezi sa primjenom ovog kolektivnog ugovora daje Odbor za praćenje, primjenu i tumačenje Granskog kolektivnog ugovora (u daljem tekstu Odbor). Odbor se formira na paritetnoj osnovi od po dva člana, sa mandatom od četiri godine. Odbor donosi Poslovnik o svom radu.

XII ZAVRŠNE ODREDBE

Član 37

Ovaj kolektivni ugovor zaključuje se na neodređeno vrijeme.

Svaka ugovorna strana može, djelimično ili u cjelosti, otkazati ovaj Ugovor, o čemu, uz obrazloženje i predlog izmjena i dopuna Ugovora, obavještava drugu ugovornu stranu.

U slučaju iz stava 2 ovog člana strane potpisnice su dužne da u roku od 15 dana pristupe pregovorima za izmjene i dopune ovog ugovora u obimu koji je otkazan.

Ukoliko u roku od 3 mjeseca od početka pregovora nije postignut sporazum, ugovorne strane su saglasne da se pokrene postupak za mirno rješavanje spora pred Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova.

Ako u roku od 6 mjeseci od dana podnošenja otkaza strane ne postignu sporazum direktnim pregovaranjem ili u postupku pred Agencijom, prestaju da važe odredbe ovog ugovora u obimu koji je otkazan.

Član 38

Svaki od potpisnika može zahtijevati izmjene i dopune ovog kolektivnog ugovora.

Izmjene i dopune ovog kolektivnog ugovora vrše se na način i po postupku po kojem je zaključen, u skladu sa aktima potpisnika.

Član 39

Kolektivni ugovori kod poslodavca usaglasice se sa granskim kolektivnim ugovorom u roku od 2 (dva) mjeseca, od dana stupanja na snagu ovog kolektivnog ugovora.

Do zaključivanja kolektivnih ugovora, u smislu stava 1 ovog člana, primjenjivaće se važeći kolektivni ugovori kod poslodavca.

Član 40

Danom stupanja na snagu ovog kolektivnog ugovora prestaje da važi Granski kolektivni ugovor za energetiku, proizvodnju i preradu uglja, istraživanje proizvodnje i prometa naftnih derivata i gasa ("Službeni list RCG", broj 46/04).

Član 40

Ovaj kolektivni ugovor objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

Član 41

Ovaj kolektivni ugovor stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

U Podgorici, 27.07.2012. godine
Sindikat energetike Crne Gore, Milorad Terzić, s.r.
Unija poslodavaca Crne Gore, Predrag Mitrović, s.r.